

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 38/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. H., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. F., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo 131/2010 z 27. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2011 doručená sťažnosť Mgr. M. H., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. F., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžo 131/2010 z 27. apríla 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že najvyšší súd namietaným rozhodnutím zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v B. (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) č. p. KRP-464-1/PP-2008 z 15. decembra 2008, keď na základe podaného odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 S 2/2009-19 z 29. januára 2010 tento rozsudok zrušil a konanie s poukazom na § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) zastavil. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd predmetným rozhodnutím porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, keďže zastavil konanie z dôvodu, že v rámci správneho súdnictva súdy nepreskúmajú rozhodnutia predbežnej povahy a rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, hoci v danom prípade išlo o preskúmanie rozhodnutia krajského riaditeľstva, ktoré sa podľa jeho názoru týkalo základných práv a slobôd, „konkrétne čl. 15, 35, 49, 50 ústavy“.

Ku skutkovému stavu sťažovateľ uviedol, že rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) č. p.: ORP-9-8/III-PP-OD-2008 z 28. októbra 2008 mu boli podľa § 54 zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zbraniach a strelive“) zaistené zbrane, preukazy zbraní a zbrojný preukaz. Proti rozhodnutiu okresného riaditeľstva podal sťažovateľ odvolanie, pretože ho považoval za rozhodnutie vydané v rozpore so zákonom o zbraniach a strelive, pričom tvrdil, že neboli splnené zákonné podmienky na vydanie tohto rozhodnutia. O odvolaní sťažovateľa rozhodlo krajské riaditeľstvo rozhodnutím č. p.: KRP-464/-1/PP-2008 z 15. decembra 2008 tak, že ho zamietlo a prvostupňové rozhodnutie potvrdilo.

Sťažovateľ uviedol, že proti rozhodnutiu krajského riaditeľstva podal žalobu podľa § 247 a nasl. OSP, pretože sa domnieval, že rozhodnutie bolo založené na nesprávnom právnom posúdení veci, a preto ho považoval za nezákonné. Sťažovateľ v žalobe vyslovil názor, že krajské riaditeľstvo nesprávne aplikovalo a interpretovalo ustanovenie § 19 ods. 1 písm. b) zákona o zbraniach a strelive a vzhľadom na to, že dosiaľ nebol právoplatne odsúdený, krajské riaditeľstvo nemohlo citované ustanovenie v namietanom prípade použiť.

O žalobe sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 S 2/2009 z 29. januára 2010 tak, že napadnuté rozhodnutie krajského riaditeľstva v spojení s rozhodnutím okresného riaditeľstva zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa vyjadrenia sťažovateľa krajský súd v označenom rozhodnutí konštatoval, že rozhodnutie krajského riaditeľstva *„je nepreskúmateľné, a to pre rozpor s viacerými ustanoveniami Správneho poriadku“*.

Sťažovateľ uviedol, že proti rozsudku krajského súdu podalo krajské riaditeľstvo odvolanie, na základe ktorého najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Sžo 131/2010 z 27. apríla 2011 rozsudok krajského súdu zrušil a konanie s poukazom na § 248 písm. a) OSP zastavil s odôvodnením, že v rámci správneho súdnictva súdy nepreskúmavajú rozhodnutia predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, medzi ktoré podľa názoru najvyššieho súdu patrí aj rozhodnutie správneho orgánu o zaistení zbraní, preukazov zbraní a zbrojného preukazu.

Sťažovateľ vyslovil názor, že najvyšší súd tým, že konanie zastavil, nesplnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z čl. 46 ods. 2 ústavy preskúmať rozhodnutie, ktoré sa týka základných práv a slobôd, a to bez ohľadu na to, že tu existuje zákonná úprava, ktorá vylučuje takéto rozhodnutie z prieskumu súdov. Vo vzťahu k uvedenému sťažovateľ uviedol, že rozhodnutie krajského riaditeľstva sa dotýkalo jeho základných práv a slobôd, a to čl. 49 ústavy a základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti sťažovateľ konštatoval: *„Vzhľadom k tomu, že správne orgány prezumovali moju vinu, ... porušili článok 50 ods. 2 ústavy. Z tohto dôvodu, bolo zaistenie mojich zbraní, preukazov zbraní a zbrojného preukazu súčasne neodôvodnenou sankciou, pretože zákon umožňuje uložiť opísané zaistenie len osobe právoplatne odsúdenej tzn., že ma sankcionovali za spáchanie trestného činu, a to bez toho, aby so bol za takýto trestný čin právoplatne odsúdený, čo súvisí s porušením článku 49 ústavy.“* Okrem toho sa sťažovateľ domnieval, že rozhodnutím správnych orgánov došlo aj k porušeniu čl. 35 ods. 1 ústavy, ako aj k porušeniu čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 ústavy, pretože podľa jeho názoru správne orgány postupovali *„účelovo, nerešpektovali v danom čase existujúce zákonné*

podmienky a týmto jednoznačne porušili princíp právnej istoty a súčasne ma nedôvodne diskriminovali vo vzťahu k ostatným osobám v rovnakej situácii...“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo 131/2010 z 27. apríla 2011 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané

zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo 131/2010 z 27. apríla 2011. V sťažnosti tvrdil, že najvyšší súd porušil uvedené základné právo z dôvodu, že s poukazom na § 248 písm. a) OSP zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, a to aj napriek tomu, že išlo o rozhodnutie, ktoré sa týkalo jeho základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V posudzovanej veci je týmto zákonom Občiansky súdny poriadok.

Podľa § 248 písm. a) OSP súdy nepreskúmajú

a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,

b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,

c) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

1. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bol pre ústavný súd rozhodujúci tento skutkový stav veci:

Rozhodnutím okresného riaditeľstva č. p.: ORP-9-8/III-PP-OD-2008 z 28. októbra 2008 boli sťažovateľovi podľa § 54 ods. 1 zákona o zbraniach strelive zaistené zbrane, preukazy zbraní a zbrojný preukaz z dôvodu, že v rámci trestného konania mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 155 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Proti rozhodnutiu okresného riaditeľstva podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodlo krajské riaditeľstvo rozhodnutím č. p.: KRP-464-1/PP-2008 z 15. decembra 2008 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdilo a odvolanie zamietlo.

Na základe toho sťažovateľ podal žalobu podľa § 247 a násl. OSP, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia krajského riaditeľstva v spojení s rozhodnutím okresného riaditeľstva a žiadal, aby najvyšší súd tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil správnejmu orgánu na ďalšie konanie.

O žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 S 2/2009-19 z 29. januára 2010 tak, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podalo krajské riaditeľstvo odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Sžo 131/2010 z 27. apríla 2011 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a konanie s poukazom na § 248 písm. a) OSP zastavil.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení stručne predstavil dôvody rozhodnutia krajského súdu, argumentáciu krajského riaditeľstva obsiahnutú v odvolaní, ako aj vyjadrenie sťažovateľa k opravnému prostriedku. Po tom, čo najvyšší súd citoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a zákona o zbraniach strelive, konštatoval:

„Po preskúmaní spisového materiálu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k zisteniu, že krajský súd tým, že napadnuté rozhodnutia správnych orgánov zrušil a vrátil na ďalšie konanie, nepostupoval v súlade so zákonom. Napriek tomu, že žalovaný vo svojom písomnom podaní doručenom súdu dňa 13. 2. 2009, v ktorom sa vyjadril k podanej žalobe, uviedol, že rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu ako i rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu majú predbežný charakter, a tým pádom sa s poukazom na ust. § 248 písm. a) O. s. p. nepreskúmajú, krajský súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia a dospel k právnomu záveru, že obe rozhodnutia je potrebné zrušiť. S uvedeným sa vôbec nezaoberal a ani sa o tejto námietke vo svojom rozhodnutí nezmienil. S uvedeným právnym názorom žalovaného sa odvolací súd plne stotožňuje. Z ustanovení zákona o zbraniach a strelive je jednoznačne zrejmé, že rozhodnutie o zaistení zbraní a zbrojeného preukazu žalobcu je rozhodnutím predbežného charakteru, nakoľko je iba dočasným opatrením, ktorého účinky budú trvať len do vydania právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní, v závislosti od ktorého ďalej správny orgán buď zbrane žalobcovi vydá alebo odníme. (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zo dňa 6. 10. 2009, sp. zn. I Sžo/9/2009).“

2. Ako už bolo uvedené, jadrom sťažnosti je namietanie porušenia sťažovateľových základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

S prihliadnutím na obsah týchto článkov ústavy ústavný súd poznamenáva, že v oboch prípadoch ide o záruku prístupu k súdu s tým, že čl. 46 ods. 2 ústavy upravuje toto základné právo vo veciach, o ktorých rozhodujú orgány verejnej správy, preto je aj vnímaný ako „lex specialis“ vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy. Spoločné namietanie (kombinácia) porušenia týchto základných práv vo vzťahu k tomu istému rozhodnutiu

všeobecného súdu odôvodňuje aj ich spoločné posúdenie ústavným súdom s náležitým rešpektovaním odchýlok, ktoré sú v nich prítomné.

Účelom čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy je zabezpečiť osobám ústavné právo (zákonnú a garantovanú možnosť) domáhať sa na príslušnom orgáne štátu pomocou exaktne stanoveného procesného postupu svojich práv. Ústava garantuje taktiež možnosť preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy prostredníctvom súdneho preskúmania. Samotné konanie podľa čl. 46 ods. 2 ústavy musí mať charakter súdneho konania, ktoré okrem inštitucionálnych záruk nezávislosti a nestrannosti orgánu rozhodujúceho vo veci musí poskytovať garancie procesnej povahy primerané povahe preskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy. Účastník konania musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa preskúmanej zákonnosti (I. ÚS 146/08).

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu poukazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd

nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov, prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Ústavný súd vo svojej judikatúre taktiež uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Analogicky je základnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy umožnenie reálneho prístupu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, k súdnemu prieskumu takéhoto rozhodnutia. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 (ako aj podľa čl. 46 ods. 2) ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvého aj druhého stupňa), ktoré stručne a jasne objasní skutkový stav a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. spravodlivý súdny proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05), resp. odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam na rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (napr. IV. ÚS 358/08).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Uvedené právne názory sú základným východiskom aj pre predbežné prerokovanie a rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa.

3. Ústavný súd najprv preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a z jeho obsahu nezistil, že by jeho závery boli svojvoľné a arbitrárne. V relevantnej časti odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho je okrem opísania právnych a skutkových záverov rozhodnutia krajského súdu a jemu predchádzajúcich rozhodnutí orgánov verejnej správy v sťažovateľovej veci, ako aj podstatných námietok a vyjadrení účastníkov celkom jasným spôsobom (aj keď stručne) uvedené, z akých dôvodov najvyšší súd dospel k výroku, ktorým zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 4 S 2/2009 z 29. januára 2010 a konanie zastavil. Najvyšší súd oprel svoje dôvody o § 248 písm. a) OSP a vytkol krajskému súdu, že sa aplikáciou tohto ustanovenia vôbec nezaoberal. Ďalej uviedol, že rozhodnutie o zaistení zbraní a zbrojného preukazu žalobcu (sťažovateľa) je jednoznačne rozhodnutím predbežného charakteru, keďže je iba dočasným opatrením, ktorého účinky budú trvať len do vydania právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní. Najvyšší súd zároveň poukázal na iné rozhodnutie najvyššieho súdu v podobnej veci (sp. zn. 1 Sžo/9/2009 zo 6. februára 2009).

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že vzhľadom na predmet tohto konania nemá žiadny priestor posudzovať tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ podrobným spôsobom, kritizujúc rozhodnutia konajúcich správnych orgánov v jeho veci, predkladá vlastnú interpretáciu dotknutých ustanovení zákona o zbraniach a strelive. Je však faktom, že aj krajský súd po meritórnom preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov v odôvodnení rozsudku sp. zn. 4 S 2/2009 z 29. januára 2010 uviedol, že „... *inštitút zaistenia (§ 54) je potrebné chápať, tak ako to uviedol aj žalovaný, ako správne opatrenie sui generis, teda nie ako druh sankcie, resp. trestu. Tento inštitút má len dočasný, preventívny charakter, preto nič nebráni žalovanému, aby v týchto veciach riadne*

postupoval podľa ustanovenia § 43 Správneho poriadku, keďže uvedeným rozhodnutím zbrane a ostatné veci odoberie a zaistí len po určitú dobu a zákonom predpísaným spôsobom. Preto námietku žalobcu smerovanú k tomuto problému súd nepokladal za dôvodnú.“

Vychádzajúc z uvedeného obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu dospel ústavný súd k záveru, že skutkové a právne závery najvyššieho súdu v predmetnej veci nie je možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

4. Pokiaľ ide o namietané porušenie sťažovateľovho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy s akcentom na znenie jeho druhej vety, ústavný súd najprv poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy je ústavným princípom, ktorý sa neuplatní len vtedy, ak inak ustanoví zákon. Ani zákon však nemôže vylúčiť preskúmanie rozhodnutí, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd garantovaných ústavou (PL. ÚS 26/01).

V rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 50/01 ústavný súd uvedený princíp konkretizoval, keď okrem iného uviedol, že „... je preto úlohou súdu aj pri uplatňovaní Občianskeho súdneho poriadku a v spojení s čl. 46 ods. 2 poslednou vetou ústavy zisťovať, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmania... je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že tomu tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania. Z uvedeného vyplýva, že samotný druh, resp. formálne označenie rozhodnutia správneho orgánu nemôžu byť samé osebe jediným a rozhodujúcim dôvodom pre odmietnutie jeho súdneho preskúmania, pretože ústavne súladný výklad ustanovenia § 248 OSP vyžaduje, aby súd zisťoval, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom súčasne nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd. Nie je totiž vylúčené, že by sa aj rozhodnutia uvedené v § 248 OSP nemohli dotýkať, či dokonca porušovať základné práva alebo slobody. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu,

v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúvanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy.“

Právomoc súdov na preskúvanie rozhodnutí správnych orgánov je teda vymedzená princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, ktorú v súčasnosti predstavuje § 248 OSP v spojení s čl. 46 ods. 2 záver prvej vety ústavy („ak zákon neustanoví inak“). Novelou Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 424/2002 Z. z. sa negatívna enumerácia výrazným spôsobom obmedzila, čím sa posilnil princíp generálnej klauzuly (m. m. I. ÚS 231/2010).

Podľa názoru ústavného súdu nemôžu byť pochybnosti o tom, že výpočet a rozsah výnimiek, pri uplatnení ktorých súdy nepreskúvajú rozhodnutia správnych orgánov podľa § 248 OSP, nemožno v aplikačnej praxi rozširovať, a to ani výkladom „per analogiam“. Na druhej strane je zrejmé, že tento výpočet je obsahovo rôznorodý. Je preto potrebné zaoberať sa otázkou, či závery plynúce z citovaného rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/01 (povinnosť súdov skúmať, či sa rozhodnutie správneho orgánu svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd) platia na všetky uvedené prípady v § 248 OSP rovnako a generálne, alebo je potrebné k jednotlivým prípadom pristupovať individuálne v závislosti na konkrétnom druhu rozhodnutia správneho orgánu.

V posudzovanom prípade ide o dôvod vylúčenia zo súdneho prieskumu spočívajúci v predbežnej povahe napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Spôsobilosť akéhokoľvek rozhodnutia tohto charakteru ohroziť alebo zasiahnuť do základných práv účastníka, ktorého sa týka, je už vo svojej podstate oslabená, pretože predovšetkým jeho účinky sú vždy iba dočasné a neznameniajú definitívne usporiadanie vecí či práv. Obdobný postoj zaujíma ústavný súd k významovo analogickým rozhodnutiam všeobecných súdov o nariadení predbežných opatrení. Z judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa predbežných opatrení vyplýva, že ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného

opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, ak došlo rozhodnutím všeobecného súdu k procesnému excesu, pretože tieto rozhodnutia nie sú spôsobilé zasiahnuť do práv a povinností účastníkov konania konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09, III. ÚS 281/07). V danom prípade nie sú žiadne pochybnosti o predbežnej povahe (dočasných účinkoch) rozhodnutí správnych orgánov o zaistení zbraní a zbrojného preukazu sťažovateľa.

Ďalšou súvisiacou, ale dôležitou otázkou je, či je možné slovné spojenie „rozhodnutia týkajúce sa základných práv a slobôd“, ktoré podľa čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy nemožno vylúčiť z právomoci súdov v súvislosti s uvedenou negatívnou enumeráciou, chápať v zmysle abstraktného „dotyku“ s akýmkoľvek z týchto práv, inými slovami, či je súčasťou požiadavky ústavne konformného výkladu aj povinnosť všeobecného súdu v každom prípade z vlastnej iniciatívy skúmať potenciálny zásah do jednotlivých práv účastníka správneho konania. Podľa názoru ústavného súdu takýto extenzívny výklad čl. 46 ods. 2 ústavy by v praxi celkom poprel účel § 248 OSP a zároveň by dochádzalo k popretiu zásady, že každú vec prerokúvanú súdmi je potrebné skúmať v závislosti od konkrétnych, individuálnych okolností.

V posudzovanej veci sťažovateľ vyslovil presvedčenie, že *„najvyšší súd ako porušovateľ konal v rozpore s článkom 46 ods. 1 a 2 ústavy, keď zastavil konanie vo veci preskúmania rozhodnutí správnych orgánov, pretože predmetnými rozhodnutiami bolo zasiahnuté do mojich základných práv a slobôd“*. Pri konkretizácii práv, ktoré by mali byť rozhodnutím správnych orgánov dotknuté, sťažovateľ, ktorý vychádza z toho, že rozhodnutím o zaistení zbraní mu bola uložená „sankcia“, poukazuje na porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 35 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 ústavy bez bližšieho odôvodnenia.

Vychádzajúc z uvedených záverov, najmä pokiaľ ide o výrazne znížený potenciál rozhodnutí správnych orgánov predbežnej povahy, už z dôvodov svojej podstaty ako rozhodnutí dočasných, zasiahnuť do základných práv účastníkov v spojení s potrebou určitej konkretizácie prípadne ohrozených práv, nemožno označiť napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu len z dôvodov stručnosti jeho odôvodnenia za arbitrárne alebo svojvoľné.

Ústavný súd preto konštatuje, že nezistiac súvislosť medzi označenými právami či článkami ústavy a obsahom posudzovaného uznesenia najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcich dotknutých rozhodnutí správnych orgánov považuje sťažnosť aj v časti namietaného porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy za zjavne neopodstatnenú.

5. Pozornosti ústavného súdu napokon neušlo, že predmetné námietky sťažovateľ predostrel prvýkrát až v sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľ mal možnosť tieto námietky predostrieť už v rámci odvolacieho konania v súvislosti s uplatnením zásady kontradiktórnosti konania. Podľa zistení ústavného súdu krajské riaditeľstvo podalo proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 S 2/2009-19 z 29. januára 2010 odvolanie, v ktorom argumentovalo okrem iného tým, že jeho rozhodnutie, ako aj rozhodnutie okresného riaditeľstva majú predbežný charakter, a preto s poukazom na § 248 písm. a) OSP nemali byť predmetom skúmania správnych súdov. Predmetné odvolanie krajský súd zaslal na vyjadrenie sťažovateľovi, ktorý sa k nemu vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním z 12. apríla 2010. To znamená, že sťažovateľ poznal argumenty krajského riaditeľstva o tom, že napadnuté rozhodnutia nemajú podliehať prieskumnej právomoci správnych súdov, a aj napriek tomu vo vyjadrení nepredstrel tvrdenia o tom, že ak by to tak bolo, došlo by podľa jeho názoru k porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Sťažovateľ tak učinil až v konaní pred ústavným súdom. Pritom ak by tieto argumenty predstavil už v rámci konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov a vo svojom vyjadrení k odvolaniu krajského riaditeľstva by prezentoval svoj právny názor, najvyšší súd by bol povinný námietkou tohto druhu sa zaoberať a sťažovateľovi ako účastníkovi konania dať relevantnú odpoveď.

Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôraznil, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, III. ÚS 309/2011). Z uvedeného dôvodu bolo možné už pri predbežnom

prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietnuť aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Ľubomír Dobřík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2012